

Gedeeltelijke btw-aftrek voor woning dga

Tot 18 oktober 2007 kwalificeerde de dga van een bv nog als een ondernemer voor de btw en werd de dga met zijn bv vaak in een fiscale eenheid voor de btw opgenomen. Als een woning van de dga dan nieuw werd gebouwd of werd verbouwd, dan kon de dga de btw op de woning volledig terugvragen. Sinds 18 oktober 2007 kan dat niet meer. Toch zijn er nog mogelijkheden om een gedeelte van de btw op de bouw of verbouw van de woning terug te vragen.

Dga btw-ondernemer

Tot 1 januari 2007 konden, op grond van het arrest Charles en Charles-Tijmens van het Europese Hof van Justitie, dga's die voor de btw als ondernemer werden beschouwd, de btw volledig aftrekken op bedrijfsmiddelen die zij zowel zakelijk als privé gebruikten. Dergelijke goederen mogen tot het btw-ondernemingsvermogen worden gerekend. Tot 2007 was er geen wettelijke mogelijkheid om btw te heffen of te corrigeren vanwege privégebruik van een ondernemingsgoed.

Per 1 januari 2007 is die btw-aftrek beperkt tot goederen en diensten voor zover die gebruikt worden voor belaste handelingen. Privégebruik wordt aangemerkt als een (fictieve) dienst waarover de ondernemer btw moet betalen. De btw die verschuldigd is in verband met het privégebruik van bedrijfsgoederen is verschuldigd op de laatste dag van het boekjaar waarin het privégebruik plaatsvindt.

Geen btw-ondernemer meer

Op 18 oktober 2007 oordeelde het Europese Hof van Justitie in het Van der Steen-arrest dat een dga geen btw-ondernemer is omdat hij niet zelfstandig economische activiteiten verricht. De Hoge Raad besliste in 2012 dat de Belastingdienst btw, die voor 18 oktober 2007 in aftrek was gebracht, niet kon naheffen bij de dga. De dga heeft namelijk nooit onderdeel kunnen uitmaken van de fiscale eenheid. Naheffing zou in strijd zijn met het rechtszekerheidsbeginsel.

Onlangs oordeelde Rechtbank Gelderland over een dga die in 2005 met zijn bv een fiscale eenheid voor de btw was aangegaan. Voor deze bv verrichtte hij managementwerkzaamheden. Samen met zijn echtgenote was hij ieder voor de helft eigenaar van hun woning die ze in de periode 2005 tot en met 2007 laten verbouwen. Zo is er een aanbouw met daarin een werkruimte met toilet, een woonkeuken en een slaapkamer gerealiseerd. Omdat de woning door de dga voor zijn werkzaamheden voor de bv wordt gebruikt, brengt hij alle btw op de verbouwingskosten in aftrek.

Rechtbank Gelderland vindt dat op grond van het vertrouwensbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel in de periode

van 1 januari 2005 tot 18 oktober 2007 de dga als ondernemer kan worden aangemerkt en dat deze status hem niet met terugwerkende kracht kan worden ontnomen. De dga kon dus worden aangemerkt als btw-ondernemer die met zijn bv een fiscale eenheid voor de btw vormde. Volgens de rechtbank bestond er recht op aftrek van 50% van de btw, omdat de dga en zijn echtgenote beiden 50% van het eigendom hadden in de woning. Aangezien alleen de dga als ondernemer voor de btw kon worden aangemerkt, moest het recht op aftrek worden beperkt tot 50% van de btw voor zover deze toerekenbaar is aan de werkruimte en archiefruimte.

Huidige praktijk

In de huidige praktijk (na 18 oktober 2007) zal een dergelijk casus zich niet meer kunnen voordoen. Een dga is na 18 oktober 2007 namelijk geen ondernemer voor de btw meer. Dit is anders als de dga een gedeelte van de woning verhuurt aan zijn bv. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een dga die een werkkamer in zijn woning verhuurd. Onlangs oordeelde de Hoge Raad dat het geen verschil maakt of het gaat om een zelfstandige werkkamer (met eigen ingang) of onzelfstandige werkkamer. Op grond van de Wet op de omzetbelasting 1968 is het namelijk mogelijk om te opteren voor btw-belaste verhuur bij de verhuur van gedeelten van onroerende zaken. Dit houdt in dat ook werkkamers en pantry's met btw verhuurd kunnen worden, aldus de Hoge Raad.

Door een gedeelte van de woning te verhuren aan de bv kan de dga de btw op de bouw- en/of verbouwingskosten in aftrek brengen. Natuurlijk wel voor zover de btw is toe te rekenen aan de werkkamer. Ook de btw op algemene ruimten, zoals de gang naar de werkkamer of de wc, komt voor gedeeltelijke aftrek in aanmerking (voor zover sprake is van zakelijk gebruik). ■

Bron: HvJ EG 14-07-2004, C-434/03; HvJ EU 18-10-2007, nr. C-355/06; Rb. Gelderland 14-11-2013, AWB-12_5056 (ECLI:NL:RBGEL:2013:4519); HR 4-10-2013, nrs. 12/03696 (ECLI:NL:HR:2013:783) en nr. 12/02177 (ECLI:NL:HR:2013:782)
Meer info: Belastingzaken 2014, nr. 1, pag. 26